

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
 Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsjében.

Elnöki megnyitó

a szekesfejvári kath. Legényegylet évi közgyűlésén tartotta.
BILKEI FERENC az egylet m. elnöke.

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Ötödik esztende annak, hogy szekesfejvári kath. legényegylet m. elnökének tisztességét viselem, az ötödik évi közgyűlésen tartok elnöki megnyitót s őszintén mondhatom, hogy egy alkalommal sem éreztem szívemet annyira elfogódva, mint a mai napon.

Mikor első alkalommal az egylet alacsony, szűk helyiségébe léptem, idegen arcok tekintettek reám. De az idegenkedés csak rövid ideig tartott, csakhamar ösztinte, nyíltszívű ifjú emberektől láttam magamat körülvevő, a kik bizalmukkal és ragaszkodásukkal ajándékoztak meg. Őt esztendő munkájában ez volt az én legszebb és legbecsebb jutalmam. Küzdöttünk sok minden ellen. Gyomlálgtunk, tépegettük a hitközönyt, lelkesítettünk becsületes munkára, takarékosagra, szorgalomra, e mellett mosolygó, barátságos arcokat kívántam látni köröttem, a kik a szülői otthon helyett a jó barátok vidám társaságát találják maguk körül, a hol a napi munka után szabad a tréfa, az évődés, a tisztességes szórakozás. Beszélgettünk, tanultunk, lelkesedtünk. Minden cselekvésben azonban vezérfonalam volt a szeretet, a Krisztus hiten alapuló keresztény szeretet. Erre önt a tanuim, a kik őt esztendőm keresztül meg mertek.

Ma sok minden megváltozott. Más világ, más tetnözetek, más törekvések kapaszkodnak az érv nyelésülés lépcsőire. Eddig azon törekedtünk, hogy a katolikus Legényegylet ifjusága a józan keresztény ifjak társasága legyen, a kik ne csak mulatozásban keressek az összetartozandóságot. Ma egy megvadult irány áll a mi elveinkkel szembe és néz velünk tarkasszemet: a **szociáldemokrácia.**

Melkorát változott fölesztendő alatt Szekesfejvári kath. munkásnépe! A keresztény szűlők véren táplált gyermekek, a kiknek szívébe a hit és hazaszeretet kettős jellegű vészték be s ezeket most a hit és hazaszeretet ellenségeinek: a szociáldemokráciának karjai közé akarják kergetni.

Mit akar a szociáldemokrácia?

A végső nézom, a legmagasabbban álló elméletet. (Eg ezért ne értsen senki félre, mert Fejérvárt a szociáldemokrácia elveinek még csak egy részét hirdetik.)

Mit akar?

Mindenesetre egy új világot. Eltörölni a mostanit a föld színéről. Orvosolni mindenki baját, hogy az egész világ usszék a boldogságban, senkinek baja ne legyen s mindenütt jog és igazság szolgálatosság.

Nem szép ez? Talán gáncsolni óhajtom e szép és jó kívánságot? Korántsem!

Sőt azt sem csodálom, hogy az elégedetlen, kütködő munkások százazerei seregestől csatlakoznak a zászlai alá. Én magam sem kívánok jobban semmit, mint hogy bár mindez így lehetne, hogy alkothattánk már itt e földön egy boldog menyországot.

De hogyan akarja mindezt elérni?

Először is el akar törölni minden magánbirtokot. Legyen a vagyon közös tulajdon. Legyen közös a munka is. Közös kötelessége, közös joga mindenkinek. Egy boldog világot kíván alkotni, a hol nem lesz önzés, hanem belátás, a közös szeretete, a becsület. Mindenkinek a kíván-

ságai teljesítve lesznek. A produktív erők fejlesztésével megkönyebbülnek az emberek terhei. A család nem fog vesződni a gyermekekkel, hanem lesznek nyilvános állami intézetek a gyermekek nevelésére. Természetes, hogy a feltékenység, gyűlölet, összetűzés és perpatvar is meg fog szűnni a világban.

Csupán csak egy baja van ennek a pompás elméletnek. Hogy nem találják meg ki azt a gépet, a mely az embereket ilyen tökéletes lényekké alakítaná. Hogy lecsatargályozná mindenkiről a gyarlóságokat, a lustaságot, a renyhéget, az iszákosságot, a mások becsapását, a tolvajlást, a nagyravagyást és beleékelne mindenkibe egy csomó jeles tulajdonságot, a mi hiányzik belőle, hogy valamennyien egyformán szeressék a jót, az igazat és a közérdeket.

Talán mondanom sem kell, hogy csak német koponyából kerülhet ki ily bölcsesség, a mely köteteket ír össze a zabról és mikor a mezőre kimegy: kukoricának nézi a zabot.

Elvük a haladás, hogy haladunk s mindezt el fogjuk előbb-utóbb érni. Elvük az, hogy félre kell tolni, el kell tiporni, le kell rombolni mindent, a mi a haladásnak az útjában áll. Eszközük a **gyűlölet**, a féltékenység, mindent és mindenkit ketén látó, vadul romboló gyűlölet. A **Népszava** ez idej naplárában is az ösztölköl. Rohan a „haladás“ egy kormos, fekete, vashól való gözkocsi képében, mely füstöt öklad magából. Előtte állnak a tókes, bíró, katona, pap.

Elő paragrafus
 Keresztet tartanak
 Porul járnak vele,
 A vak nem látja csak.
 Zuzott testük majd ott marad,
 Folyotte fut el a vonat

Mert szerintük a haladásnak, vagyis a szociáldemokráciának ellensége a társadalom: ez a tókes, illetőleg mindenki a ki zubbonyt nem visel. Ellensége a kereszt, a Krisztus, a ki türelmre az Isten igazságosságára, a túlvilági boldogságra oktatt. Mindezt tagadja és összetörtemi kívánja az ő haladása gözkocsijával. Ellensége a bíró, a katona, a törvény, a mely a munkáson kívül állókat védeni kívánja.

Iratalkban mindenütt a forradalmat és lázadást magasztalják.

Hogy célt érhesen, belevalója a munkásokat a sztrájkokba, koplaltatja, éhezeti, hecceli őket, mint a vadállatokat, hogy dühük, elkeseredésük ki ne fogyjon a burzsoa társadalom ellen. Egymásra uszítja az embereket; gyűlöletet, bizalmatlanságot predikál, minden más oldalról jövő törekvést meggyanusít, a testvér úgy állítja a testvér ellen, mintha nem egy ország, nem egy haza, nem egy nép gyermekei, hanem más világ szűlőttei volnának.

Gondoljunk csak vissza a fejérvári ősz sztrájkra, a mikor három hétig visszazsorították a munkásokat a kenyérkeresettől, a mikor elűzték, elverték a munkásokat szerszámaik mellől, bármily jó keresetük lett legyen is. Munkát követeltek, mikor az építomesterek a fogukat piszkálják. A végén kislult, hogy a lényegtelen részeket lehámozva: az összes vívmány: a másfél-órával kevesebb munkaidő volt. Tehát ezért kellett a város nyugalmát felzavarni, ezért kellett meggyujtani a gyűlölet füstölő fátylóját, ráusztatni a munkást a munkaóra, a fivel talán évtizedeken keresztül béksé, okos törekvésben együtt működtek? a ki akkor is segítőül állott

a munkás mellett, a mikor az kenyérkerese nélkül a nyomorúság küszöbén állott? Vagy ez nem szabad látni a munkásnak ha jogokról beszél, ha méltányosságot követel? Joga csak neki van, méltányosságról csak ő beszélhet? a munkaadónak nincs hozzá jussa? Mondják meg önök — mélyen tisztelt közgyűlés! — volt-e annyi hasznuk a munkásoknak az összes sztrájkmozgalomból, mint a mennyi kárt csináltak általa — nemcsak a munkaadóknak — azokról most ne beszéljünk — hanem önmaguknak a munkásoknak is? Van-e egyéb nyereségük, mint egy durva, fekete szemüveg, a melyen keresztül mindenkit és mindent sötétnek látnak, a ki és a mi körülöttük van. Kiszéveze látják a maguk jogait és sérelmeit és nyomorúságát, de csak a magukét és a mellett nem veszik észre, hogy a társadalom minden rétege küzd: a hivatalnok ép úgy, mint az ipáros-mester és a kereskedő. A családodáig csak ennyi, de ne gondolják, hogy több nem következik.

Ne feledjünk el még egyet: A fejérvári építőmunkások találták-e ki, hogy csak az a másfélóra hiányzik a holdogságuktól? Nem! a mióta dolgoznak, mindig 10 órát dolgoztak s csak most az őszel, mikor a nemzetközi szociáldemokrácia emlein nevelkedett vezérek kezdtek egy új világot predikálni neki, azóta érzik a bajukat.

A szociáldemokrácia nem ismer **hazát**. Előtte az **összenberiség** számít.

A hazaszeretnél nagyobb erőnynek tartja az emberiség szeretetét. Sőt egyenesen magává teszi, a mit **A. Karr** mondott, hogy: „a hazaszeretet **ámítás**.“ Tehát azt a drága földet, a hol bölcsönk ringott, a hol gyermekeveink rózsás virágait téptük, a hol ifjuságaink ábrándjait szűrtük, a hol mint férfiak munkálkodni s egykor őseink porlado csontjai mellett mi is csöndes, édes pihenést reményeltünk, azt többé nem becsúljuk? A magyar munkás ne tudjon lelkesedni, annak a hazának fölfejt, melyért vitéz apai száz csatában piros verüket ontottak? Nem kell messzeb nézmem, csak Rákóczy kurucaira, vagy az 1848-iki dicsőséges szabadságharc történetének vérel megáztatott lapjaira, a mikor száz sebtől vérezve boldogan halt meg a honvéd a ronggyá tépett háromszínű lobogóért. S a szociáldemokrácia a hazának ezt a vérünkbe ojtott igaz szeretetét is ki akarja tépni a lelkünkől? Ha másért nem: ezért magáért meggyölölném, megátkoznám. A kinek nemzete nincs az bitang, a kinek hazája nincs az **schonhai**, mondotta **Bartha Miklós** — és én igazat adok neki.

A szociáldemokrácia gyűlöli az Isten. Utjában áll. Tehát megtagadja. **Bebel**, a kit a szociáldemokraták a **„mi Ibelclink“**-nek neveznek ezeket mondja: **A szociáldemokrácia vallási lére az istentelenség az athéizmus felé törekszik, neki nem kell Krisztus, mert a munkásoknak ő, eleven s munkás vezérekre van szükségük.**

Ezek a szociáldemokrácia szavai és én legkevesebbé csodálkozom fölöttük. Ha az ő módjával akar haladni, ha össze akarja rombolni a mai társadalmat, ha nem javítani, hanem pusztítani akar, hogy új világot építhessen, akkor az Istenbe bele kell tüköznie, akkor előbb föl kell égetni a Krisztus evangéliumát.

XIII. Leó pápát a józan szociológusok a munkások pápájának nevezik, a ki maga föbbitett irataiban a munkásokért mint száz nagyszájú vezér. Mégis egyéb hazugságok közt ezt írja róla a Népszava naplára: „XIII. Leó (a jelenleg dicsőségesen uralkodó pápa) elárulta a szegények jo-

Mai lapunk 4 oldal.

gait a föld hatalmasainak, kiadván *Kerum Novarum*: pápai levelét, a melyben megantítja őket földi indokból vagyoni érdekből Krisztus tanát, a ki a szegényekért halt meg a kereszten. Leo pápa nem akar gyujtogatni, gyilkolni, rombolni, tehát áruló; békés, okos törvényekkel akar a munkások helyzetén javítani, tehát vagyoni érdekből adja el Krisztus tanát. Mily gazdielek kell ahhoz, a mely ily cudar rágalmmal akarja meggyűlöltetni a katolikussal Krisztus helyettesét, azt talán mondanunk sem kell.

A minap egy kis füzetet vesztegettek itt Fejérvárott is potom két krajcárért. Természetes, hogy kézhez kaptam és szorgalmasan át tanulmányoztam. Címe: a *Csnhások*. Jellegje: *A hol a pap megszólal, ott az igazság megfeszítettik*. Hát hiszen nagyon természetes, hogy elmond mindent, a mi a szocialdemokracia elveinek megfelel, hogy a papok *rohadt almák, többet hazudnak, mint imádkoznak*, hogy *fekete a ruhájuk, de százszor feketébb a lelkiismeretük*, hogy *csalnak, hogy pénz az istenük, hogy tulváji üdvösséggel traktálják a munkást*. Felszólítja a munkásokat, hogy *irtsák, pusztítsák őket, hogy még irmag se maradjon közülük*. Végén odavágja: *Le a söktében bujkáló, népbolondító csuhások!*

Ugy hiszem, hogy helybeli szocialdemokraták szépreményű vezeterei terjesztették a munkások közt ezeket a kedveskedéseket s minden esetre azért, hogy társaik boldogságát előmozdítsák, hogy jogaikat megvédelmezzék. Ne higgye azonban senki, hogy kellemetlenül érintett. Korántsem! Sőt vártam. Hisz ilyenek festettem le a szocialdemokraciát, a mely gyilkolásra izgat. Hadd mutassa ki a foga fehéret. Ne bujkáljon a sötétben, ne orditozzon jogokról, ha vére szomjuhozik. Azt se bánom, ha szid bennünket. A vas is keményebb ha ütök. Inkább oda szeretném dörgölni minden papársámnak az orra alá, hogy ne pihenesse a kezeit, hogy ne panaszkodjék, hanem fogja meg két kézzel a dolog végét. Azt is tudom, hogy miért beszélnek épen Krisztus egyháza, és az ő papjai ellen. Mert nagyon jól tudják, hogy abban a nagy világharcban, a melyt a jelen és következő századok a szocializmussal vívni fognak, az örök ifjú kereszténység lesz a leghatalmasabb és egyedüli ellenfelük. Az a kereszténység, a mely legyőzte a barbarok rémuralmát, a mely a felebarát szeretet nevében kiirtotta a rabszolgaságot, a mely 19 század óta őre és védelmezője volt minden jognak és minden igazságnak. Ha hiba van a papjaiban, az se baj, ha megmondják legalább megjavulnak, legalább hívek lesznek kötelességeikhez.

Tudom, hogy az a rópirat azt mondja, miszerint csak a papok ellen izgat. Hazugságai közt ez a legnagyobb hazugság. Nem a papok szálla az ő szemükben, hanem az igazság Isten, a ki az egyedül üdvözítő szocialdemokraciának az utjában áll. Pap nélkül nincs vallás, a mint építő és fenntartó nélkül nincs ház, kertész nélkül kert, író nélkül könyv, s ha a hitet nem tanítja senki, nem lesz a ki megtanulja, a ki higgye, becsukhatják a templomokat s az emberek lehetnek szocialdemokraták. Azt se gondolják azonban, hogy én talán féltsem az Ur Istent a szocialdemokratáktól. Dehogy! Az Ur Isten majd csak meg lesz valahogy az ő országában a szocialdemokraták nélkül is! De ellenállásra készlet a gonoszság, a melylyel a mi becsületes keresztény népünk életének és halálának egyetlen támaszától, a hitétől megrobolni akarják. A szegénynek drága kincs a hit, mert tűrni és remélni megtanít. Betegségben orvosságunk, küzdelmeinkben támaszunk s legtöbbször egyedül menedékünk, egyedüli őre az erénynek és erkölcsnek. Ha a szocialdemokracia kivesszi ezt a pajzsot kezünkől, mit ad vajjon helyébe? A gyűlöletet? A légvárat, a melyekben soha lakást találni nem lehet? Forradalmat, hogy egymást legyilkoljuk? A francia forradalom a nép nyomorúságából fakadt, mikor megindult, szájhős demagogok voltak a vezérek, kik ajkaikon a nép jogait, a szabadságot, az egyenlőség és testvériség ragyogó jelszavait hordozták, — a kik gyilkolni megtanultak, a szerzet vagyoni és összeharcsolták, de adtak-e helyette boldogságot? Hiszen 3—4 évi vérfürdő után, a mikor már alig volt kit legyilkolni, újra fejedelmet választottak maguknak. Vajjon boldogabbnak érezt-e magát a francia nemzet azután!

Nem atkozta-e meg azokat, a kik a nép boldogulását hirdették?

Két önkéntelenül felmerülő kérdésre azonban felelettel tartozom.

Talán én fényesnek, vigasztalónak tartom a mai szegény ember, a munkás állapotát? Korántsem! Van politikai szabadság, de százezreknek nincs mit enniük. Van testvériség: egyik leeszti a húst, a másiknak a csont jut. Van egyenlőség: hogy az emberség 90 százaléka egyenlő lépésekben siet a nyomorúság felé. A megélhetés gondja ugy nő mint nyáron a sütet felhő, a mely fekete nehéz lepellel borítja be a szegény ember egét. A konkurencia irtózatos hatalom: a ki bírja az marja. Nagy az éhség. Itt kenyérre ott pénzre éheznek. Azt se helyeslem, hogy maga a fölöttünk atyáskodó kormány az ipart mostoha gyermeknek tekintti, mikor százmilliókat ad ki a katonai célokra s az ipar fejlesztésére egyik legközelebbi évben is összevissza csak 416 ezer forint került. Ebből a kisipar 50 ezret kapott: 10 ezret segélyképen, 40-et kölcsönbe, a nagyipar 70 ezret segélyképen, 107 ezret kölcsönbe. Mi ez? Neveltség!

Nem neveltség-e az is, hogy a munkásbiztosításra csak 100 ezer forintnyi segélyt tud adni a miniszter, a melynyiből egy kaszarnya-pavilon kerül ki.

Ő én ezeket a visszás helyzeteket nagyon jól látom s legalább is látom úgy, mint az igen tisztelt szocialdemokraták urak. De látom azt is, hogy az országházában a legjobb tehetségek, a legfényesebb elmék küzdenek a nép, a munkások jogaikért. Tudom, érzem, hogy segíteni kell s hogy morzsákkal nagyon nehéz beérni. De tudom azt is, hogy rombolással, a szocialdemokracia mindent letrpó, forradalmat zúzó, a fekete gyűlölet fegyverével harcoló elveivel célt érni nem lehet. Az elégedetenség létrejöhet, a népek föllázadhatnak, fölégelhetjük egymás házát, de hogy azokból a romokból boldogság fakad, azt én elhinni nem fogom, mert nem tudom soha.

Azt is vallom, hogy sztrájkokkal célt érni nem lehet. Nagy sérelmek idején jogosultnak tartom a sztrájkot, hogy a letiprot jog kicsikarható legyen, de ok nélkül, meglepetésszerűleg sztrájkot csinálni, csak azért, hogy egynehány nagyhangu atyai hallassa a szavát, éheztem, koplaltam szájakat és fölleheltem, mint a vadállatot a békés polgárokat: ezt helyesnek, okosnak, célravezetőnek elismerni nem fogom soha.

Azt sem tartom elfogadhatónak, hogy épen ennek az izgatott kedélyhangulatnak kiolvasaképen sokan meg akkor is tanácskoznak, mikor dolgozhatnak. Ha létrejönne az a bizonyos szocialista eldörögni, az a boldog mesecsország: dolog nélkül existálni ott se lehetne soha. Akárhány helyről halottam azonban, hogy a mesterek felne a fejérvári munkásoktól, mert azok munka közben és munka helyett folyton a jogaikról tanácskoznak. Ilyen rendszerral még a mesecsországban se lehet boldogulni.

A másik, a mit még meg kell mondanom, az, hogy korántsem szándékom a fejérvári munkásoknak csak tekintélyes részére is rámondani azt, hogy a vad szocialdemokrata eszméknek szolgálatában áll, hogy a nagy rész meggyőződése szerint volna híve a vörös zászlónak. Itt is áll, a mit Deák Ferenc a szabadkőművesekre mondott, hogy két részből allanak: csalo kból és csalódottakból. Hogy a fejérvári iparos meg tudna feledkezni az ő keresztény voltáról, hogy nyugodt tekinthetné azt a vallást, a melyt apai vallottak, a melynek imádságát édesanyjától az első kimondott szavak közt gyűyögni megtanulta, hiszem és vallom, hogy ily mélyre nagyon kevesen süllyedhettek. A kinek Istene nincs, vallása nincs: erkölcsé sincs, a nélkül az ember vadállat. S szoktassák le az embereket az Isten félelméről, fognak találni egy rakoncátlan csordát. Hogy ezzel a zabolátlan tömeggel, a mely csak a rendőri szuronyt akarja ismerni mire mennek: könnyen elképzelhetjük. Ilyennek én a fejérvári munkások nagy többségét nem tartom és nem tarthatom.

Azt se tudom elhinni, hogy a fejérvári munkások édes magyar haza szeretetét pusztá ámitásnak tekintik, mint a hogyan azt a szocialdemokraták vezeterei hangoztatják. Hazáját, nemzetét észszel bíró ember megtagadni nem fogja, nem tudja soha.

A mi egyletünknek, a mi katolikus legény-

egyletünknek jelszava az Isten és a magyarok hazája. E mellett a kettő mellett élünk és halunk. Így akarunk magyar hazánknak becsületes, békés, munkás polgárai lenni. A ki ebben velünk egyetérteni nem akar, ám menjen a rombok útán, nem kiáltunk utána átkot, csak azt kerjük, hogy ha majd belátja, hogy sok beszédnek sok az alja, ha majd elfjön a kiabrandulás órája, akkor gondoljon vissza a mi jelszavunkra, a melyben szeretetet, békét, szorgalmas munkálkodást hirdetünk és gyakorolunk s hogy közömtésünknél ezeket a szavakat választottuk:
Isten áldja a tisztas ipart!

UJDONSÁGOK

— **Erzsébet főhercegnő emléke.** Dr. Márton Gyula megyéspüspök a néhány nappal ezelőtt elhunyt Erzsébet főhercegnő lelki üdvéért a székesegyházban f. hó 26-án d. e. 9 órakor gyászi istentiszteletet tart. Erről a városi és megyei, valamint a katolikus hatóságok értesítettek.

— **A kath. Legény-egylet.** A székesfehérvári kath. Legény-egylet vasnap d. u. 4 órakor tartotta rendes évi közgyűlését a partoló tagok társaságával s a nagyszámú egybegyűlt ifjuságnak jelenlétében. Az elnöki megnyitót, melyet lapunk elnökünk, Bilkei Ferenc elnök tartotta. A szocializmussal, korunk ezen egót kérdésével foglalkozik, mely a nyugati államokból hozták is az csapva, az elégedetlenség és felforgatás szellemét táplálja. Fejlesztésében kimutatja, hogy a szocializmus a társadalom legveszedelmesebb ellensége, mert a szív és élet kedragább kincsét a vallást és hazát támadja meg, hogy ennek romjain építse fel a maga mesebeli boldog országát. A beszéd után egy kis vita indult meg. *Gáspár József* titkár jegyzőkönyvi köszönetet írdítványoz és szükségesnek tartja, hogy a mai viszonyok között: minél szélesebb körben terjesztessék az elnöki megnyitót. *Sziksz József* r. tag felszólalásában azt fejtegette, hogy a fejérvári szocialisták nem hívei a kommunizmusnak, a vagyonelosztásnak. Kijelenté azt is, hogy a haza és vallás éltelen tanok Fejérvárott még nagyon kevesek szívében találják talajra. Hangsúlyozza, hogy ő is sok társával gyűlöli a vallást és hazát támadó szocialdemokraciát. Isten nélkül a társadalom fenn nem állhat. Világosítsák meg a megnyitó előtte homályos részeit s ő és maguk a munkások lesznek azok, a kik terjesztésén közreműködnek. *Bilkei Ferenc* kijelenti, hogy ő korántsem mondotta, hogy az egyetemes szocialdemokracia eszméi Fejérvárott elterjedtek. Ő az általános elvekről beszélt, de a melyek rövid időmulva részleteiben is gyökeret fognak verni. *Ady József*, *Dormis István*, *Glúsz Karoly* felszólalására a közgyűlés elhatározta, hogy az elnöki megnyitót rópirat alakjában is terjesztetni kívánja. *Bilkei Ferenc* még felhívja a tagok figyelmét, hogy a bővült időszak folyamán maguknak a szocialdemokrata írók műveinek alapján lesznek feloavasások a legény-egyletben. Utána *Gáspár József* titkár adta elő titkári jelentését, melynek értelmében az egylet az elmúlt évben 12, szavaltókkal egybekötött feloavasást és három szimfoniát rendezett. A karácsonyi pásztorjátékot Dr. Városi Gyula megyéspüspök is megővendeztette magas megjelenésével, a ki egyszersmind az egylet tiszteletbeli tagjai sorába is belépet. Az egyletnek 62 tagja volt a múlt évben. Könyvtára 365 kötetből áll, a melyt a tagok sűrűn használtak.

Bilkei Ferenc feloavasta a házépítési jelentést, melynek értelmében az egyletnek a múlt évben 1159 kor. 93 fillér bevételé és 1089 kor. 11 fillér kiadása volt. Tőkésítésre 400 koronát helyeztek el.

Az alapszabályok újjalakítására bizottságot küldenek ki. Végül a választások ejtetek meg. Első dékán lett Szaller József, II. dékán Huszár Géza, főrendező Hádén János, könyvtáros Szalay Endre, zászlótartó Látcs Endre.

— **Szolgalati jubileum.** *Deák János* immár 25 év óta szolgálja a lészti minőségben a póstát szorgalommal s becsülettel. Kollégái az aliaomból tiszteletére csütörtökön Latzkovits Béla bujai-uti vendéglőjében bankettet rendeznek, melyen a posta- és távirda helvi tisztikara a lehetőség szerint teljes számban részvesz.

— **A polgári dalkör** vasárnap esti mulatásával ismét megmutatta, hogy megérdemli nemcsak a figyelmet, hanem az őszinte és meleg pártfogást is, melyet a közönség működése iránt tanusít. A dalok, melyeket Meggyesy Ferenc karmester vezetése alatt előadtak, tanúságot tettek róla, hogy van a tagoknak érzékük a szép és nemes iránt. Az énekszámok általában pompásan sikerültek és kiérdemelték a közönség viharos tapsait. Közben Szöllősy Ferenc lapunk színi kritikusa olvasott bohóságokkal megspékelt farsangi históriát, az ő jóízű humorával állandóan derűségben tartván hallgatóit. Az előadás után tánc volt kiválóan kivirradt. Jelen voltak: Belák Ignác, Bäder Imréné, Barna Lajosné, Bandl Ferencné, Braun Károlyné, Zimmermann Józsefné, Dörner Józsefné, özv. Endresz Sándorné, Goldman Henrikné, Héritz Ferencné, Körösi Gyuláné, Kántor Zsigmondné, Kaász Antalné, Meleg Sándorné, Mészáros Ferencné, Mayer Józsefné, Mayer Lajosné, Novák Józsefné, Nagy Lajosné, Péntes Imréné, Sörös Pálné, Schumann Józsefné, Schwalm Viktorné, Sándorovits Izidorné, Sándorovits Jánosné, Stummer Károlyné, Soós Nándorné, özv. Szűcs Sándorné, Sztupa Jánosné, Vida Ferencné, Varga N.-né, özv. Vida Ambrusné (Veszprém.)
Leányok: Ambrózi Ida, Bäder Juliska, Barna Etel, Boór Róza (Veszprém.), Cseh Juliska, Zimmermann Rózsika, Dörner Irénke, Domikovic Paula, (Veszprém.), Kontor Anica, Körösy Valéria, Kocsis Rózsika, Loóz Irénke és Erzsike, Meleg Erzsike, Major Vilma, Mihálik Rózsika, Nott Mariska, Poór nővérek, Rözinger Mariska, Schumann Etel, Szűcs nővérek, Varga nővérek.

— **Mulatságok.** A duna-adornyói kath. népkör zászló-alapja javára febr. 21-én zártkörű táncvigalmat rendezett, mely mint minden évben, most is fényesen sikerült. A táncterem gyönyörűen fel volt díszítve fenyő-ágaikkal. Kiváltságos XIII. Leó pápa, I. Ferenc József király, gróf Zichy Nándorné és gróf Zichy Nándor arcképei voltak finom ízléssel feldíszítve. E kellemes meglepetést a kör főképpen Kiesz Ignác, Dudás Ödön és Weiland József uraknak köszönheti. Az összes bevétel 105 kor. volt.

A duna-adornyói kőműves és ácsok önművelődési köre febr. 22-én rendezett zártkörű táncmulatságot saját pénztára javára, a mely egyszerűségi dalárdával és világpostával egybekötve szintén szépen sikerült. A dalárda szép sikere Per Lajos tanító érdeme.

— **Sorsjáték.** A székesfehérvári jétékony négyzet által 1903 évi február 22-én tartott sorsjáték alkalmával kihuzott nyerő számok: 5 13 34 57 80 96 99 218 334 391 474 476 479 495 562 579 601 623 628 632 638 699 801 803 804 809 842 856 869 870 871 879 895 953 994 1010 1011 1046 1057 1061 1066 1087 1099 1152 1167 1178 1186 1189 1220 1245 1252 1300 1316 1345 1383 1398 1452 1457 1498 1513 1521 1524 1534 1536 1538 1542 1545 1581 1612 1622 1632 1639 1641 1674 1750 1752 1769 1778 1783 1871 1906 1922 1932 1937 1945 1963 1986 2126 2157 2180 2185 2190 2206 2238 2243 2263 2305 2326 2377 2401 2416 2426 2444 2446 2483 2488 2500.

— **Színlelőadás.** Pompásan sikerült színi előadásban gyönyörködött a szerényes intelligens közönség, midőn egy, a műkedvelőkkel összeállított társaság Szilgityi „Cigány”-ának előadásával itka helyen feltalálható élvezetben részesített. Az előadás minden tekintetben fényesen sikerült. A női szerepekben kivált Csernyus Juliska (Évi) az ő tüzzel pattant magyaros játékkal, Borján Teruska (Rózi) oly pompásan forgódott nagy ügyességet kívánó szerepében, hogy gyakran kijutott neki a tapsból. Borján Annuska (Rebeka mama) szintén nem maradt hátra a jól sikerült anyós szerepében. A férfi szereplők közül a legtöbb tapsot Noll Károly aratta mint Zsiga cigány személyesítője. Kivül még Terestyényi Emil (Kurta) tűnt ki.

Az előadás alkalmával felülízetni szívesek voltak: Rozmann Gusztáv, L. I. 5—5 kor.; Torma Béla, Dehner Ferenc 2—2 kor.; Hegedüs Ignác 1 kor. 80 fill.; Kis Lajos 1 kor.; Micheller Béla, Klein Bernáth 80—80 fill.; Bogárn Viktor, Hein Márton (Sz. Fejérvár) 40—40 fill.; Kalapács Géza, Nagy János, Olasz István, N. N. 20—20 fill.; Az összes bevétel 88 kor. 20 fillér volt, mely összeg egy nemes, humanus célra a tiszolói egyesület alapjára fordították.

— **Talált hulla.** Ma reggel 7 óra tájban a Sár-u. 6. sz. ház fertőzően egy férfi hullájára bukkantak. A rendőrség értesítve Liszi Ferenc ügyeletes rendőrfőbiztos dr. Molnár József ker. orvossal megjelent a helyszínen, a hol a hullát érintetlen állapotban találták. Ez alkalommal megállapították, hogy az illető Pogács József csavargásban levő kőműves, a ki idült alkoholizmusból fejlődő szervi szívbajban szenvedett s a halált szívzérhűdés okozta. Külerőszak nyomai a hullán nem találtak s így büntény fennforgása kizártnak mondható.

— **Tüz. F. hó 22-én Horváth Mátyás** kápolnásnyéki vasúti őr istállójának nádtetőzete a vasúti mozdony kéményéből felszálló sziktraktól tüzet fogott s csakhamar az egész istálló leégett.

— **Uj takarékmagtár.** A csurgói kath. kőr fardatlan munkása a nép javának. Most takarékmagtárt létesítettek s az alapszabályok miniszteri jóváhagyását várják. A jó példa bizonyára nem marad követők nélkül.

— **Harcias anallók.** Stuber Ignác né alsókirálysor 6. sz. alatti lakos ma reggel a gyerekek miatt összevesztett Bajomi Istvánnal, a ki a vita folyamán a kezében levő fűrészel támadt ellenfelére s megsebezte. Az ügy folytatása a járásbírószághoz előt lesz.

— **Európai gyökeres és sima nemes veszők** a legolcsóbb árban teljes lejtésűen, igen szép, gyökeres, jégverés és más hibától mentes, a legkiválóbb negyvennégy bor- és csevegő-fajok. Kétféle gyökeres vessző, szőlőszőlő. Egy éves gyökeres hatszáz ezer. Sima, ötszáz ezer. Gyökeres fásoltvány, nyolcszáz ezer. Sima zöldoltvány, négyszáz ezer. Színes fenyőomlatú díszes arjegy-zéket bárkinek is ingyen és bérmentve küld az „Ermelléki első szőlőoltvány-telep”, Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid, melynek lapunk mai számában megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Mindenki tudja,** hogy a Mauthner-fele impregnált takarmányecpamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldsgé terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-fele magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

SZÍNHÁZ.

Szombat, febr. 21.

A *demokrata*. (Kuruc lába Mór.) Csak azt nem értjük, mit keres a Feld pápa a világaszóló remekműve szegény városunk színpadán: Vigyék Párisba, Londoba, vagy New-Yorkba, de ott is persze amolyan városligeti színházakba, városligeti közönség elé; az szereti a potpourrit, szereti az olya darabot, melyben sok-sok a remniscentia.

Vasárnap, febr. 22. d. u.

Üdvöske. Kedves darab, de persze — délutáni előadásban. Ennek dacára kiemeljük *Harkányit* (Cimszeret), akinek eleven játékát most már csakugyan hallható, esinos hang is támogatja. Mellette még *Rajcsányi* (Pippo) érdemel különös dicséretet.

Vasárnap, febr. 22. Este.

Fatimita. Szép zenéjű operett. Az előadás azonban nem volt egészen a zenéhez és Margó játékához méltó, noha a társulat már a mohácsi vész óta készül erre a darabra. *Margó* ennivalóan kedves játékkal, *Sz. Pozsonyi* Lenke pedig szép hangjával ragadta el a közönséget.

Hétfő, febr. 23.

Rodostó. Nem sokat hallottunk az egészéből, mert színészeink d-mollban *leheltek* el a szerepeiket. Az epilógus előtt mikor a függöny legrövidült, nagy tapsolással Margitai nevet kezdték kiabálni sőt — horrendum dictu — tán még ki is hívják, ha a direktor megint nincs a nézőtérén; ő ugyanis diktátorai mozdulatokkal tükörsimára vialta a lelkesedés hullámain, mézédés hangon magyarázván a körülvevőknek: „most jön a java, kérem.” Pedig bizony sokan azt hitték, hogy ebben az előadásban már nincs is java.

Szül.

Naponta friss valódi
POZSONYI
diós és mákos kiflik
kaphatók (darabja 4 kr.)
ROSZBERGER R. cukrászdájában
(Székesfehérvár, Kossuth-u.)

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy miután a **SZTUPA és HEILMANN** cég társaságától kélvő kiléptem,

Könyvkötészetemet

ideiglenesen Kossuth Lajos-utca 12. sz. a. rendeztem be, hol is úgy a leggyorsabbal, mint a legbiztosabbal munkák jutányosan és pontosan készítenek.

Május 1-én Iskola-utcában lévő **Lencz-féle házba költözöm át.**

A n. é. közönség b. pártfogását kérve maradok

mely tisztelendő
Heilmann Sándor.
könyvkötő.

Eladó!
A fiskális-dűlőben egy jó termő szőlő, hajlék és pincével eladó.
Tudakozókat l. h. l.
Lakatos-utca 8-ik szám alatt.

Szőlőoltványok
szőlőoltvány-minőségben és európai nemes gyökereken és sima vesszők melyek lezártított csakonál Cigányok (1870-1900) fr. Mindenki a legkiválóbb bor- és csevegő-fajokból, fajtajáról, teljes jutalással. Ha a szőlőomlat a megrendelésnek meg nem felelt, úgy az oda- és visszatérítési költséget, valamint a megrendelő által kifizetett összegnek hány százalékát visszatéríttem. Így mindenki ebből a közzététel az én költségemhez hozhoz szállítja tekintet meg.

ÉLŐKERÍTÉS.

Gledektachia-csemeték és magvak.
Óriás tövű, igen gyorsan fejlődő szőlőmagvak. Ez az egyedüli, melyből egy 6 éves kertésze bevetésből par. év alatt, termő kiváló csemetéket, melyek mindenkor ember, de semmiféle állat, meg az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy, hogy a bekenített részek teljesen károsan zárhatók. **Lezártított** földmunkákhoz, szőlőkertek eltereléséhez, szőlőkertek megújításához, szőlőkertek bővítéséhez, és végett szíves fenyőomlatú díszes arjegy-zéket ingyen és bérmentve küldünk, megrendelési közzététel. (1870-1900) Az egészben kivül egy oly könyvet kapunk, ki címet egy lezártított lapon tudatja, mely minden az a ház vagy család, a hol annak tartalmát használni ne fordítsanak, városban, faluban, postán, gazdaság vagy szegény iskoláknál egyaránt. Így meg az a ki érdekelében áll, kik rendelni szeretnek sem alárnak, mert benne számos oly költségeknek foglaltatnak, melyek mindenkinél nagy meglepetést tesznek.

Közzététel, óriás földmunka b. tesztó szőlőszőlő, Diócsmeték, így, ennek kezdetére majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendelkezhető.

Cím: „Ermelléki Első Szőlőoltvány-Telep”
Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.